

Titulació	Tipus	Curs
4313754 Psicopedagogia	OT	0

Professor/a de contacte

Nom: Mario Martinez Muñoz

Correu electrònic: marius.martinez@uab.cat

Equip docent

Joana Ferrer Miquel

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Cap específic

Objectius

Els objectius d'aquest mòdul són:

- 1.- Entendre l'orientació com un procés holístic i fonamentat en les fortaleces de l'alumnat que acompanya el seu desenvolupament personal, acadèmic, professional/vocacional i ciutadà.
- 2.- Planificar i desenvolupar l'acció directa individual i grupal de l'orientador/a amb l'alumnat com l'espai i el temps per a l'establiment de vincle, la identificació de fortaleces i barreres per al desenvolupament del seu projecte formatiu, professional, social i de vida, i l'establiment de l'acompanyament i suports necessaris per a que aquests projectes puguin decidir-se i fer-se efectius.
- 3.- Dissenyar i desenvolupar plans, programes, projectes i accions d'orientació personal, acadèmica i professional.
- 4.- Identificar, planificar i consensuar accions d'orientació i tutoria en coherència a la cultura i identitat de centre mitjançant el treball en xarxa entre els equips docents, agents externs al centre i famílies.
- 5.- Entendre l'avaluació com una oportunitat d'aprenentatge: de l'avaluació psicopedagògica, a la indagació i a l'avaluació formativa.

Resultats d'aprenentatge

1. CA08 (Competència) Establir pautes en el disseny de propostes de planificació didàcticoorganitzativa per a millorar la resposta educativa dels alumnes de l'educació secundària seguint els plantejaments de la inclusió socioeducativa.
2. CA09 (Competència) Dissenyar el procés de col·laboració entre els diferents agents educatius en els processos de desenvolupament curricular i en l'elaboració de plans institucionals, especialment el pla d'acció tutorial a educació secundària, FP i batxillerat.
3. KA08 (Coneixement) Identificar les necessitats educatives de l'alumnat de l'educació secundària, especialment aquelles relacionades amb el conflicte i la convivència.
4. SA10 (Habilitat) Recopilar, analitzar i valorar dades, resultats i avaluacions propis de l'avaluació psicopedagògica dels alumnes i els grups de l'educació secundària, ja sigui de seguiment o de nou diagnòstic.
5. SA11 (Habilitat) Dissenyar, dins del projecte educatiu del centre d'educació secundària, el pla d'orientació educativa (personal, acadèmica i professional), així com les estratègies d'orientació professional per a la transició al mercat laboral i l'ocupabilitat.
6. SA12 (Habilitat) Exemplificar els passos per a tenir en compte en l'elaboració i el desenvolupament de programes/serveis i accions d'assessorament i orientació educativa que permetin una optimització dels processos d'ensenyament-aprenentatge i del rendiment acadèmic de l'alumnat d'educació secundària.
7. SA13 (Habilitat) Aplicar programes de seguiment educatiu que incloguin l'orientació i l'assessorament educatiu a les famílies per a reforçar-ne el paper orientador cap als seus fills.
8. SA14 (Habilitat) Generar informes psicopedagògics que incloguin orientacions per a la intervenció educativa a secundària.

Continguts

1. Orientació educativa amb alumnat de secundària. Fonaments, finalitats i model d'orientació per al segle XXI.
2. Necessitats i fortaleces de l'alumnat en relació al desenvolupament personal, social, acadèmic i professional: autoconcepte i autoestima; convivència, participació, clima i conflictes; competències curriculars; tècniques i hàbits d'estudi; motivació; coneixement de l'entorn; maduresa vocacional i projecte vital.
2. Acció directa individual i grupal amb alumnat de secundària: instruments, tècniques i dinàmiques d'actuació.
4. Projecte educatiu de centre i l'acció tutorial i orientadora: Identitat i Cultura de centre. Horitzó compartit. De l'equip docent de secundària a l'equip educatiu. Documents estratègics de centre: PEC i Pla de convivència. Organització i lideratge.
5. L'orientació entesa com una mesura o suport universal d'atenció a tot l'alumnat. Disseny i desenvolupament de programes d'orientació personal, acadèmica i professional. El Disseny Universal d'Aprenentatge. La naturalesa de l'aprenentatge. Innovació, orientació i inclusió.
6. Treball en xarxa i co-creació d'espais i temps de reflexió i regulació. La intervenció psicopedagògica a partir de la identificació de les fortaleces i barreres del context. La indagació com a bastida de pensament i procés de transformació educativa per a garantir l'aprenentatge de tot l'alumnat i la millora professional docent.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Exposicions per part del professorat dels aspectes bàsics dels continguts del temari. Anàlisi de casos; simulacions de situacions professionals	60	2,4	CA08, CA09, KA08, SA10, SA11, SA12, CA08
---	----	-----	--

Tipus: Supervisades

Treball individual i en grups, supervisat pel professorat, on s'amplia informació i lectures que permeten completar la resolució de casos, les simulacions o els exemples d'evidències presentades a les classes	48	1,92	CA08, CA09, SA10, SA11, SA13, SA14, CA08
--	----	------	--

Tipus: Autònomes

Treball individual de recerca de documentació, reflexió i redacció d'evidències del portfoli. Autoavaluació	140	5,6	CA08, CA09, KA08, SA10, CA08
---	-----	-----	------------------------------

La metodologia permetrà que l'aula sigui un laboratori d'experiències on l'alumnat i les docents puguin experimentar des de la pràctica tota incorporació de continguts. Aplicarem el Disseny Universal d'Aprenentatge com estructura de desenvolupament de les sessions:

- Es prioritzarà l'acollida i la creació de vincles per mig de dinàmiques que ens permetin partir dels coneixements previs de l'alumnat.
- La incorporació de nous aprenentatges combinarà, entre d'altres, presentacions, la visualització de vídeos, estudis de cas o lectures.
- L'aplicació d'aquests nous continguts es realitzarà a través d'accions participatives, mitjançant el treball cooperatiu i per projectes, desenvolupant el pensament crític i l'autonomia i propiciant l'aprenentatge col·lectiu i social.
- La integració d'aquests nous aprenentatges s'avaluaran de manera continuada, mitjançant la regulació dels processos, de l'autoavaluació i de la coavaluació, a més de l'avaluació per mig del treball d'evidències.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació si hi ha restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Evidències d'aprenentatge	85%	0	0	CA08, CA09, KA08, SA10, SA11, SA12, SA13, SA14
Evidències d'autoaprenentatge	5%	2	0,08	CA08, CA09, KA08, SA10, SA11, SA12
Percentatge d'assistència	10%	0	0	KA08, SA10

- L'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge es concreta en quatre evidències, dues de les quals seran individuals i dues grupals.
- Cal aprovar amb un mínim de 5 cada evidència per a poder fer mitjana.
- Les evidències que no arribin a la suficiència podran recuperar-se amb una nota màxima de 5 dins el termini de lliurament que s'acordi amb la docent.
- Si una evidència d'aprenentatge no es lliura a temps constarà com a evidència no avaluable. En aquest cas, l'estudiant haurà de contactar amb la docent per establir una nova data de lliurament, que en cap cas superarà el termini de dues setmanes després de la finalització de la data límit original de lliurament. Aquest lliurament s'entendrà com de recuperació, i per tant podrà tenir una nota màxima de 5.
- Les diferents evidències s'han de lliurar en el temps i en la forma proposada i rebran un retorn valoratiu en el termini màxim d'un mes on s'indicaran els elements que permetin la seva millora.
- D'acord a la normativa de la UAB, el plagi o còpia d'algun treball o prova escrita es penalitzarà amb un zero com a nota de l'evidència perdent la possibilitat de recuperar-la.
- L'assistència a les sessions presencials és obligatòria, havent d'assistir l'estudiant a un mínim del 80% de les classes. En cas contrari l'avaluació correspondrà a un no presentat.
- El tractament de casos particulars, dubtes, suggeriments, etc. s'hauran de plantejar al professorat en la primera setmana del mòdul.
- La iniciativa, l'actitud compatible amb la professió educativa, respectuosa en el diàleg, amable, de crítica constructiva, argumentació i participació activa, rigorosa en el treball autònom, feedback assertiu enfocat en solucions i ús adequat dels dispositius electrònics serà imprescindible en el desenvolupament de totes les sessions.
- Per aprovar l'assignatura és necessari que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa en general, tant oral com escrita, i un bon domini de les llengües vehiculars que consten a la guia docent. En totes les activitats (individuals i grupals) es tindrà, doncs, en compte, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de la presentació. L'estudiant haurà d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió de textos acadèmics. Una activitat pot retornar-se (no avaluada) o suspesa si la professora considera que no compleix aquests requisits.
- Es exigible el compromís ètic amb el codi deontològic de la professió.

Les evidències d'avaluació seran les següents:

Evidència 1: Simulació de tutoria individual amb un/a estudiant de secundària. Evidència individual (35%).
Data aproximada de lliurament: 2 setmanes després d'acabar el bloc de contingut corresponent

Criteris d'avaluació:

- Justificació apropiada de la fonamentació teòrica de les tècniques aplicades.
- Aplicació de tècniques holístiques, enfocades en fortaleces, creació de sentit i coherents amb la situació de partida de l'alumne.
- Incorporació de la perspectiva de gènere i, en general, de la diversitat de l'alumnat.

Evidència 2: Disseny d'acció grupal d'orientació professional. Evidència grupal (15%). Data aproximada de lliurament: 2 setmanes després d'acabar el bloc de contingut corresponent.

Criteris d'avaluació:

- Perspectiva holística i de construcció de coneixement
- Continguts actualitzats
- Utilització de criteris metodològics apropiats
- Sistematització i precisió.
- Viabilitat d'utilització en el context per al què s'ha creat

Evidència 3: Proposta d'actuació d'orientació educativa i acció tutorial com a mesurai suport universal per a l'aprenentatge de l'alumne, a partir d'una situació educativa. Evidència individual (35%) Data aproximada d'entrega: dues setmanes després de que acabi el bloc de contingut corresponent.

Criteris d'avaluació:

- Coneixement del significat i de l'abast de l'orientació i l'acció tutorial com a processos de mesura i suport universal.
- Planificació de la proposta d'actuació estructurada a partir de la relació lògica entre objectius, actuacions i avaluació.
- Avaluació de la resposta educativa prevista, a curt, mig i llarg termini.

Evidència 4: La funció de l'orientació com a suport a la comunitat educativa. Evidència grupal (15%). Data aproximada de lliurament: 2 setmanes després de finalitzar el bloc de contingut corresponent.

Criteris d'avaluació:

- Coneixement de les funcions de lideratge del psicopedagog per a promoure en equip l'orientació educativa.
- Exemplificació de propostes d'orientació educativa en el marc del projecte educatiu de centre i elseu entorn.
- Avaluació de l'orientació com a funció i servei en xarxa.

AVALUACIÓ ÚNICA

L'avaluació única consistirà en una prova escrita (50%) i una conversa personal (50%) amb l'equip docent sobre la teoria i la pràctica de les competències vinculades al Mòdul.

Les dues proves es realitzaran el dia 23 de maig i la recuperació el dia 30 de maig. Ambdues proves es realitzaran de forma presencial.

Bibliografia

- Álvarez González, M. (2009). Modelos explicativos de la orientación profesional. En L.M. Sobrado i A. Cortés (Coords.), *Orientación Profesional. Nuevos escenarios y perspectivas* (pp.47-72). Biblioteca Nueva.
- Alvarez, González, M. (Coord.) (2007). *La Madurez para la carrera en la educación secundaria. Evaluación e intervención*. EOS.
- Alvarez, M. i Bisquerra, R. (Coords.) (1996). *Manual de orientación y tutoría*. Praxis.
- Aymerich, R., Lloró, J. M., i Roca, E. (2011). *Junts a l'aula? Present i futur del model d'educació comprensiva a Catalunya*. Fundació Jaume Bofill.
- Calderón, I., i Habegger, S. (2012). *Educación, hándicap e inclusión*. Octaedro/Mágina.
- Coll, C., i Albaigés, B. (Dirs.) (2020). *L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2020*. Fundació Jaume Bofill.
<https://fundaciobofill.cat/publicacions/anuari-2020>
- Comas, M. (Dir.) (2014). *Llibre Blanc de la participació de les famílies a l'escola*. Informes breus, 51, Fundació Jaume Bofill.
- Donoso, T. i Figuera, P. (2007). Niveles de diagnóstico en los procesos de inserción y orientación profesional. *Revista electrónica de Investigación Psicoeducativa*, 11, 5(1), 103-124.
<http://www.investigacion-psicopedagogica.org/revista/new/ContadorArticulo.php?153>
- Echeverría, B. (Coord.) (2008). *Orientació professional*. UOC.
- Funes, J. (2009). *L'acompanyament de nois i noies adolescents en les seves transicions quan s'acaba l'escolaritat secundària obligatòria*. Diputació de Barcelona.
<http://www.diba.cat/educacio/recursos/publica/publicacions/acompanyament.asp>
- Gallego, S.; i Riart, J. (Coord.) (2006). *La tutoría y la orientación en el siglo XXI: nuevas propuestas*. Octaedro.

- Instituto de las Mujeres (2017). *Guía de buenas prácticas : medidas más eficaces para la igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres*. Subdirección General para la Igualdad en la Empresa y la Negociación Colectiva, IMIO.
- Jariot, M. (2005). El diseño de programas de orientación integrados en el núcleo formativo. *Educar*, 36, 131-154.
- Jubany, J. (2012). *Connecta't per aprendre. Aprenentatge social i personalitzat*. Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Junta de Andalucía (2016). II Plan estratégico de igualdad de género en educación 2016-2021. <https://www.juntadeandalucia.es/educacion/portals/delegate/content/c8458d47-056d-4d79-a1bc-4d0129f567e2>
- La Prova, A. (2017). *La práctica del aprendizaje cooperativo*. Narcea.
- Longàs, J. (2007). *La escuela orientadora: la acción tutorial desde una perspectiva institucional*. Narcea.
- Marchena, R. (2005). *Mejorar el ambiente en las clases de secundaria*. Ediciones Aljibe.
- Martínez, M. (2004). La transición de primaria a secundaria. La experiencia de dos centros de Cerdanyola del Vallès. En, López Yáñez, J. et. al., *Actas del octavo congreso de Organización de Instituciones Educativas* (pp. 899 - 908). Universidad de Sevilla.
- Martínez, M. (2009). Competencias, Orientación y TIC. *Educaweb*, 183. <http://www.educaweb.com/noticia/2009/02/09/competencias-orientacion-tic-13467.html>
- Martínez, M. (2010). *L'orientació a les xarxes locals de transició escola-treball*. Diputació de Barcelona. <http://www.diba.cat/educacio/recursos/publica/publicacions/orientacio.asp>
- Martínez, M. (2011). La tutoría y la orientación en las prácticas profesionalizadoras. En, *Guías Práxis FP* (pp. 1 - 28). Wolters Kluwer.
- Martínez, M. (2022). Que vols ser. Orientació amb joves per a un futur verd i compromès. Eumo.
- Martínez, M. i Pinya, C. (2012). *Els instituts escola. Aspectes Curriculars, organitzatius i d'orientació*. Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Documents, 21. <http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Home/Consell%20superior%20d%27avalua/Pdf%20i%20altres/Static%2>
- Martínez-Roca, C. (2015). Orientación, desarrollo de competencias y factores contextuales de riesgo para el empleo. Tesis doctoral. UAB. <http://www.tdx.cat/handle/10803/370112>
- Martínez-Roca, C., i Corral, Y. (2015). *El proyecto "GPS a un futuro mejor" de la Escuela de Adultos la Olivera de Sant Quirze del Vallés*. Observatorio de políticas educativas locales. Informe 2014. Diputación de Barcelona.
- Martínez-Roca, C., Martínez, M., i Pineda, P. (2014). El rol de la orientación profesional en el desarrollo de competencias para una empleabilidad socialmente justa. *Procedia -Social and Behavioral Sciences*, 139, 343-350. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.08.009>
- Martínez-Roca, C., Martínez, M., i Pineda, P. (2015). Building a Social Justice Pillar for Youth Career Development. En, Thoresen, V., Didham, R. J., Klein, J., i Doyle, D. (Ed.). *Responsible Living. Concepts, Education and Future Perspectives*. Springer International Publishing.
- Pont, E. (2008). *Situacions vitals estressants i resiliència a l'adolescència*. Tesis doctoral. Facultat de Psicologia. Universitat de Barcelona.
- Robinson, K. i Aronica, L. (2015). *Escuelas creativas*. Grijalbo.
- Romero, S. (2004). Aprender a construir proyectos profesionales y vitales. *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía*, 15(2), 337-354.

Sobrado, L.M., i Cortés, A. (Coords.) (2009). *Orientación Profesional. Nuevos escenarios y perspectivas*. Biblioteca Nueva.

Willingham, D. T. (2011). *¿Por qué a los niños no les gusta ir a la escuela?* Graó.

Programari

Per a la realització d'aquest mòdul es necessita una càmera com les que es troba en els dispositius mòbils per poder registrar una de les evidències d'avaluació.

Llista d'idiomes

La informació sobre els idiomes d'impartició de la docència es pot consultar a l'apartat de CONTINGUTS de la guia.